

Plan og utvikling

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.

0030 OSLO

Vår ref.:
02/00768/EM
02/008133

Deres ref.:

Ark.:
C50 &13

Dato:
07.06.2002

NOU 2002:1 FORTID OG FRAMTID - UTFORDRINGER I EN NY KULTURMINNE POLITIKK, HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til deres brev datert 28.02.02 med oversendelse av NOU 2002:1 Fortid former framtid i en ny kulturminnepolitikk.

Rådmannens innstilling til høringsuttalelse ble behandlet av Utvalg for kultur og miljø 03.06.02 og Utvalg for plan og utvikling 05.06.02, og ble enstemmig vedtatt av begge utvalg. Samlet saksframstilling fra politisk behandling følger vedlagt.

Innstillingen og høringsuttalelsen lyder som følger;

"Frogn kommunes høringsuttalelse til drøftingsgrunnlaget utarbeidet av Miljøverndepartementet og oversendt fra Akershus fylkeskommune 23.10.01 opprettholdes som uttalelse til NOU 2002:1, jfr. Kap. 10 i NOU 2002:1 og pkt. 8 i høringsbrevet. Høringsuttalelsen er referert i saksframlegget.

Formidling og holdningsarbeid skal i følge NOU 2002:1 få sentral plass i kommunesatsingen. Kommunen er enig i at lokale museer og frivillige organisasjoner vil være naturlige samarbeidspartnere i slik arbeid. Museet vil også være en naturlig samarbeidspartner i interkommunalt samarbeid. Hvordan slik samarbeid bør organiseres vil avhenge av omfanget av ansvar og oppgaver som overføres til kommunene. Når det er avklaret bør kommunene få klare retningslinjer eller bistand til etablering av slikt samarbeid.

Kommunen savner en mer konkret beskrivelse av oppgaver som ønskes overført til kommunen i NOU 2002:1. Kommunen applauderer imidlertid presiseringen om at kompetanse og ressurser må følge med overføringen, at kommunens rolle og ansvar må avklares før prosessen med overføring av ansvar og oppgaver settes i gang, samt at kommunenes kulturminnearbeid må styrkes gjennom mer aktiv bruk av plan og bygningsloven. Kommunen mener fortsatt at styrket bruk av pbl bør vurderes som alternativ til overføring av myndighet etter kulturminneloven.

NOU-dokumentet er for øvrig stort og vanskelig å få oversikt over. En rekke gode forslag til strategier og tiltak er foreslått i dokumentet. Forslag som kommunen spesielt ønsker å trekke fram er referert i saksframstillingen (det er her referert til aktuelle pkt. i høringsbrevet). Det foreslås en rekke tiltak som betinger bedre økonomiske forhold for kulturminneforvaltningen. Kommunen savner en realitetsbehandling og prioritering av slike tiltak. Det er viktig at virkemidlene står i forhold til målsettingene! Det er også viktig å tydeligere definere hvem som har ansvar for forvaltning av kulturminnene etter at formelt vern er etablert, og sørge for at allerede fredede områder og objekter sikres en tilstrekkelig forvaltning før nye objekter vernes.

Hele saksframstillingen følger høringsuttalelsen.”

Frogn kommunes høringsuttalelse til nevnte drøftingsgrunnlag følger også vedlagt. Vedlagte dokumenter oversendes også per epost slik Departementet uttrykket ønske om i sitt brev av 28.02.02.

Follo museum er bedt om å sammenstille høringsuttalelser fra Follokommunene til en felles høringsuttalelse. Denne vil behandles av kultursjefskollegiet som er en faggruppe under Follorådet. Frogn kommunes høringsuttalelse vil derfor også oversendes Follo Museum. Dette til informasjon.

Med hilsen

Eli Moe
Planlegger

Vedlegg:

Samlet saksframstilling, behandling av høringsuttalelse til NOU 2002:1
Kopi av brev til Akershus fylkeskommune, datert 27.11.01 med oversendelse av følgende;
Samlet saksframstilling, behandling av drøftingsgrunnlag vedr. kulturminnepolitikk

Kopi:

Kultursjef Tove Andresen, Her
Follo Museum, Belsøveien 17, 1440 DRØBAK

Notat

Til: Utvalg for kultur og miljø
Utvalg for plan og utvikling

Svarfrist: *

Fra: Rådmannen, v/ Enhet for plan og utvikling

Kopi:

Dato: 03.06.2002

Sak: 02/00768

Arkivnr : C50

NY NOU OM KULTURMINNEPOLITIKK - HØRING

Vi viser til sak 0031/02 i Utvalg for kultur og miljø 03.06.05 og sak 0078/02 i Utvalg for plan og utvikling 05.06.02.

Frogn kommune rettet en henvendelse til Follorådet, via Miljøverngruppen (Faggruppen for miljøvernssamarbeid i Follo), i april om å vurdere en felles høringsuttalelse for Follo. Follo Museum har nå fått i oppdrag å sammenstille høringsuttalelser fra Follokommunene for behandling i Kultursjefkollegiet 13.06.02. Se vedlegg. Kultursjefkollegiet er også en faggruppe under Follorådet.

Høringsuttalelsen fra Frogn kommune vil dermed både sendes til Kultursjefskollegiet/ Follo Museum og til Miljøverndepartementet direkte som angitt i saksframstillingen.

Dette til informasjon.

03.06.02 EM

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 01/02215

KULTURMINNEFORVALTNING

Saksbeh.:	Eli Moe	Arkivkode:	C50
Saksnr.:	Utvalg	Møtedato	
0127/01	Plan og utvikling	2001-11-21	
0068/01	Kultur og miljø	2001-11-19	

Innstilling:

Frogn kommune oversender følgende høringsuttalelse til saken: Frogn kommune stiller seg positiv til at deler av ansvar- og myndighet innenfor kulturminneforvaltningen vurderes overført til kommunene. Det forutsettes imidlertid at det samtidig med ansvarsoverføringen overføres nødvendige økonomiske ressurser til å sikre nødvendig kompetanse i kommune, og til å sikre et aktivitetsnivå som innebærer at kommunene kan utøve en aktiv rolle i kulturminneforvaltningen.

Uavhengig av hvor myndigheten ligger vil det være krav til tung fagkompetanse for tilfredsstillende forvaltning av kulturminneloven. Interkommunalt samarbeid bør derfor etterstrebes for å sette de enkelte kommuners kulturminner inn i en helhetlig sammenheng.

Kommunene har i dag anledning til å bruke plan og bygningsloven som et aktivt verktøy i forvaltningen av kulturminnene. Dette er et kjent verktøy og bør være godt nok til å synliggjøre og forvalte kulturminner lokalt. Det foreslås at kommunene bevisstgjøres og stimuleres til bruk av pbl. som et alternativ til overføring av myndighet etter kulturminneloven.

Utvalg:	Plan og utvikling
Møtedato:	2001-11-21
Sak:	PS 0127/01

Resultat: Innstilling vedtatt

Behandling i utvalget:

Utskrift av behandlingen i utvalget for Kultur og Miljø ble delt ut.
Utvalget vedtok innstillingen enstemmig.

Votering:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Frogn kommune oversender følgende høringsuttalelse til saken: Frogn kommune stiller seg positiv til at deler av ansvar- og myndighet innenfor kulturminneforvaltningen vurderes overført til kommunene. Det forutsettes imidlertid at det samtidig med ansvarsoverføringen

overføres nødvendige økonomiske ressurser til å sikre nødvendig kompetanse i kommune, og til å sikre et aktivitetsnivå som innebærer at kommunene kan utøve en aktiv rolle i kulturminneforvaltningen.

Uavhengig av hvor myndigheten ligger vil det være krav til tung fagkompetanse for tilfredsstillende forvaltning av kulturminneloven. Interkommunalt samarbeid bør derfor etterstrebes for å sette de enkelte kommuners kulturminner inn i en helhetlig sammenheng.

Kommunene har i dag anledning til å bruke plan og bygningsloven som et aktivt verktøy i forvaltningen av kulturminnene. Dette er et kjent verktøy og bør være godt nok til å synliggjøre og forvalte kulturminner lokalt. Det foreslås at kommunene bevisstgjøres og stimuleres til bruk av pbl. som et alternativ til overføring av myndighet etter kulturminneloven.

Utvalg: Kultur og miljø
Møtedato: 2001-11-19
Sak: PS 0068/01

Resultat: Innstilling vedtatt

Behandling i utvalget:

Votering:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Frogn kommune oversender følgende høringsuttalelse til saken: Frogn kommune stiller seg positiv til at deler av ansvar- og myndighet innenfor kulturminneforvaltningen vurderes overført til kommunene. Det forutsettes imidlertid at det samtidig med ansvarsoverføringen overføres nødvendige økonomiske ressurser til å sikre nødvendig kompetanse i kommune, og til å sikre et aktivitetsnivå som innebærer at kommunene kan utøve en aktiv rolle i kulturminneforvaltningen.

Uavhengig av hvor myndigheten ligger vil det være krav til tung fagkompetanse for tilfredsstillende forvaltning av kulturminneloven. Interkommunalt samarbeid bør derfor etterstrebes for å sette de enkelte kommuners kulturminner inn i en helhetlig sammenheng.

Kommunene har i dag anledning til å bruke plan og bygningsloven som et aktivt verktøy i forvaltningen av kulturminnene. Dette er et kjent verktøy og bør være godt nok til å synliggjøre og forvalte kulturminner lokalt. Det foreslås at kommunene bevisstgjøres og stimuleres til bruk av pbl. som et alternativ til overføring av myndighet etter kulturminneloven.

Utredning:

SAKSUTREDNING:

Sammendrag:

Miljøverndepartementet har i samråd med Riksantikvaren m.fl. utarbeidet et drøftingsgrunnlag som gjelder økt satsing på kulturminneforvaltning i kommunesektoren. Drøftingsgrunnlaget omhandler fremtidig fordeling av oppgaver, ansvar og myndighet innen kulturminnefeltet. MD har sendt sitt drøftingsgrunnlag ut til fylkeskommunene, som igjen har sendt grunnlaget på høring til kommunene.

Uttalelsene vil legges fram for fylkesutvalget. Uttalelsene fra fylkene vil danne grunnlag for det videre arbeidet med saken i departementet. Saken vil også drøftes med Kommunenes Sentralforbund. Kulturminneutvalget (MD) legger etter planen fram sin innstilling i desember i år, og denne vil bli sendt på høring i kommunesektoren våren 2002. Den første overføring av oppgaver, ansvar og myndighet vil kunne starte allerede i 2002 og skal forventes avsluttet innen utgangen av 2005. Kommunene vil få støtte til å bygge opp nødvendig kompetanse mv.

Frogn kommune er positiv til at kommunen får mer innflytelse over kulturminneforvaltningen. For å kunne ta på seg nye oppgaver må bemannings- og kompetansesituasjonen løses. Det bør også vurderes om mer aktiv bruk av plan og bygningsloven kan erstatte overføring av myndighet etter kulturminneloven.

Bakgrunn for saken:

I forbindelse med Regjeringens ønske om økt medvirkning for kommunene i miljøforvaltningen har Miljøverndepartementet (MD) i samråd med Riksantikvaren m.fl. utarbeidet et drøftingsgrunnlag som gjelder økt satsing på kulturminneforvaltning i kommunesektoren.

Drøftingsgrunnlaget omhandler hvilke oppgaver, ansvar og myndighet kommunesektoren i fremtiden bør ha innen kulturminnefeltet. Dokumentet tar for seg det rammeverket MD så langt bygger sine vurderinger av reformen på, og drøfter ulike faglige problemstillinger.

MD ønsker særlig tilbakemelding fra kommunesektoren på følgende;

- hvilke prinsipper bør legges til grunn for fremtidig fordeling av ansvar og myndighet
 - hvilke oppgaver etter kulturminneloven skal overføres kommunesektoren
 - hva er nasjonale, regionale og lokale kulturminneinteresser
 - hvordan kan kommunen forvalte nasjonale kulturminneinteresser på en god måte
 - hvilken kompetanse/ tilgang på kompetanse/ støttefunksjoner trenger kommunesektoren for å overta ansvar på feltet
 - bør det være en geografisk/ tidsmessig differensiering av myndighetsoverføring
- (Listen er forkortet/ forenklet. Fullstendig liste finnes i brev fra MD til fylkeskommunene, datert 03.09.01)

Framdrift

Høringsfristen er satt til 15.11.01 (til fylkeskommunen). Kommunen kan også oversende saksframstillinger, og ettersende eventuelle vedtak dersom det ikke lar seg gjøre for kommunen å behandle saken i aktuelle politiske utvalg innen høringsfristen.

Uttalelsene vil være en del av den saken som skal legges fram for fylkesutvalget den 11.12.01. Uttalelsene fra fylkene vil videre danne grunnlag for det videre arbeidet i departementet når det gjelder å finne frem til hvilke oppgaver som bør overføres til kommunesektoren.

Et forslag til oppgavefordeling vil på grunnlag av dette bli drøftet med Kommunenes Sentralforbund. Kulturminneutvalget (MD) legger etter planen fram sin innstilling i desember i år, og denne vil bli sendt på høring i kommunesektoren våren 2002. Den første overføring av oppgaver, ansvar og myndighet vil kunne starte allerede i 2002 og planlegges avsluttet innen utgangen av 2005. Kommunene vil få støtte til å bygge opp nødvendig kompetanse mv.

Alternativer:

Alternativ 1: Frogn kommune stiller seg positive til at deler av ansvar- og myndighet innenfor

kulturminneforvaltningen vurderes overført til kommunene. Kommunen har i imidlertid ingen øvrige kommentarer til drøftingsgrunnlaget på dette tidspunktet.

Alternativ 2: Frogn kommune kommer ikke med noen høringsuttalelse til drøftingsgrunnlaget.

Miljømessige konsekvenser:

Hvorvidt kulturminnene i kommunen vil bli bedre eller dårligere ivaretatt avhenger av hvilke ansvar- og myndighetsoppgaver som overføres kommunene og i hvilken grad kommunene prioriterer/ settes i stand til å forvalte det nye ansvaret.

Som drøftingsgrunnlaget påpeker vil økt ansvar og myndighet til kommunesektoren innenfor kulturminneforvaltningen kunne bidra til å skape lokalt engasjement og fornyet bevissthet rundt vår kulturarv. Dette blir nærmere behandlet nedenfor.

Økonomiske konsekvenser:

Likeledes som for de miljømessige konsekvensene, avhenger de økonomiske konsekvensene av ansvars- og myndighetsoverdragelsen av hvilke oppgaver som overføres kommunene, samt hvilke midler, støtteordninger el. som følger med.

I områder med mange og ulike typer kulturminner, som i Frogn, vil arbeidsmengden og dermed utgiftene til kulturminneforvaltning trolig bli høyere enn i kommuner med færre kulturminner. Dette må kommunen(e) få kompensasjon for hvis reformen skal få den ønskede virkning.

Vurdering:

Forslaget om overføring av deler av ansvar- og myndighet innenfor kulturminneforvaltningen til kommunene vurderes generelt som positivt. Lokal kulturminneforvaltning kan gi større nærhet mellom kunnskap og «brukere». Dette kan både gi større grad av lokal styring og bidra til å øke det lokale engasjementet, bevisstheten og stolthet over egen kulturarv. Ved objektiv informasjon tidlig i planfasen kan mange konflikter og dårlige løsninger også trolig unngås.

Som det påpekes i dokumentet må «de lokale myndighetene ta ansvaret for «sine» kulturminner, og lokalbefolkningen bli engasjert i dette arbeidet (...) for å få en god og helhetlig forvaltning av kulturminnene». Dette betinger tid til en god prosess ved eventuell overføring av myndighet slik at kommunens nye rolle tydeliggjøre både overfor politikere, rettighetshavere og andre.

Drøftingsgrunnlaget er godt i det at mange viktige problemstillinger blir omtalt på en reflektert måte. Grunnlaget er imidlertid lite konkret slik at man vanskelig kan komme med konkrete tilbakemeldinger. De færreste kommuner sitter dessuten med detaljkompetanse innen feltet, slik at det blir et paradoks å skulle uttale seg detaljert om en forvaltningspraksis man har begrenset kjennskap til.

I drøftingsgrunnlaget legger MD følgende til grunn for tildeling av ansvar til kommunene;

- kulturminner og –miljøer av lokal interesse
- viktige deloppgaver innen forvaltningen av nasjonale og regionale interesser
- lokal forvaltning bør ta initiativ til å få vurdert om et objekt/ område har nasjonal interesse.

I drøftingsgrunnlaget er det svært uklare uttalelser om hvordan kulturminnene skal/ kan verdisettes som lokalt, regionalt eller nasjonalt viktige (kap. 3). Det synes her å være behov for avklaring av hvordan kulturminner skal verdsettes før eventuell overføring av myndighet til kommunene. Særlig dersom overføring av ansvar skal baseres på ovenfor nevnte inndeling.

Det må også tydeliggjøre overfor hvilke typer kulturminner og i hvilke sammenhenger det vil bli benyttet «nasjonale virkemidler» slik at kommunens myndighetsområde blir tydeliggjort og kommunen kan oppfatte sin forvaltning av kulturminnene som reell og med et definert handlingsrom.

I vedlegg 1 til drøftingsgrunnlaget blir ulike fagtema innen kulturminneforvaltningen omtalt. For de fagtema det fremmes konkrete forslag til overføring av myndighet innen (forvaltning av arkeologiske kulturminner (forminner, automatisk fredede kulturminner), marin-arkeologiske kulturminner og forvaltning av bygninger og anlegg) medfører overføringen et eller flere av følgende;

- registreringene/ registerne må være oppdatert, pålitelig og tilstrekkelig
- krav til nasjonale retningslinjer på feltet
- krav til arkeologiskfaglig kompetanse

Som det er påpekt i drøftingsgrunnlaget vil kompetanse være et suksesskriterium for reformen. De planlagte langsiktige kompetanseutviklingstiltakene til Riksantikvaren (vedlegg 2) vil på sikt kunne bidra til kommunenes evne til å forvalte kommunens kulturminner på en god måte. På kort sikt er det nødvendig ikke bare med kursing (kortsiktige tiltak) av kommunens medarbeidere, men også tilførsel av kompetente medarbeidere - enten i form av direkte veiledning fra regionalt hold eller ved opprettelse av ny (del)stilling innen feltet i kommunene. Det er ikke ønskelig med overføring av myndighet som kommunene ikke har kompetanse til å forvalte.

I drøftingsgrunnlaget blir det stilt spørsmålstegn til om det «er det rasjonelt å spre kompetansen så tynt, dvs. til alle kommunene ?» Det vil være viktig å bygge opp et visst

fagmiljø i regionen, både for at den enkelte kommunes kulturminner blir satt inn i en mer helhetlig sammenheng og for å beholde fagkompetansen. Interkommunalt samarbeid bør derfor etterstrebes.

Innen de øvrige fagtemaene må forslaget (vedlegg 1) forstås som en fordeling av ansvar, uten fordeling av reell myndighet. «Antagelig vil det være mest hensiktsmessig at myndighetsutøvelsen fortsatt bør ligge hos fylkeskommunen (...) baserer seg på spesifikke kulturhistoriske og juridiske kunnskaper" (Område- og kulturmiljøfredning, kml. § 19 og 20) »Kompetanse knyttet til det miljøverdier i landskapet representerer, er avhengig av at det regionale leddet er sterkt» (landskap).

Eksempel på kommunalt ansvar (i motsetning til myndighet) innen kulturminneforvaltningen kan være utarbeiding og gjennomføring av forvaltningsplaner

Kommunene har i dag anledning til å bruke plan og bygningsloven som et aktivt verktøy i forvaltningen av kulturminnene. Dette er et kjent verktøy både for politikere og planleggere i kommunene og bør være godt nok til å synliggjøre og forvalte kulturminner lokalt. Regionalt nivå vil dessuten kunne legge føringer for den lokale forvaltningen av kulturminnene gjennom høringsrunden. På den måten tar kommunen initiativ og ansvar, både for lokalt, regionalt og nasjonalt viktige kulturminner og forvaltningen av disse. Gjennom prosessen kan både grunneiere, kommunens innbyggere inviteres til å delta for å skape lokalt engasjement. Dessuten vil kommunen opparbeide seg kompetanse om forvaltning av kulturminner gjennom et kjent forvaltningssystem.

Bevisstgjøring og stimulering av kommunene til bruk av plan og bygningsloven bør være et alternativ til overføring av myndighet etter kulturminneloven. På den måten unngås delegering av myndighet som kommunene per i dag har begrenset kompetanse til, og den faglige tyngden kan forbli der den er etablert i dag. Delegering av myndighet etter kulturminneloven kan eventuelt vurderes for de kommunene som fører en aktivt forvaltning av sine kulturminner og –miljøer.

Konklusjon:

Frogn kommune er positiv til at kommunen får mer innflytelse over kulturminneforvaltningen. For å kunne ta på seg nye oppgaver må bemannings- og kompetansesituasjonen løses. Det bør også vurderes om mer aktiv bruk av plan og bygningsloven kan erstatte overføring av myndighet etter kulturminneloven.

Rådmannen i Frogn, 5.11.01

Roald Hansen

Følgende dokumenter ligger på saken:

1. Brev fra Akershus fylkeskommune til kommunene i Akershus, datert 20.09.01
- med kopi av brev fra Miljøverndepartementet til Fylkesmennene, datert 03.09.01
2. Drøftingsgrunnlag fra Miljøverndepartementet; »Styrking av det kommunale miljøvernarbeidet ansvars- og myndighet innenfor kulturminneforvaltningen», med vedlegg.
Vedlegg 1: Forslag til fordeling av ansvar- myndighet ette

kulturminneloven – drøfting.

Vedlegg 2: Oversikt over kompetanseutviklingstiltak som Riksantikvaren har under utvikling.

3. Brev fra Akershus fylkeskommune til kommunene i Akershus, datert 23.10. 01
- med kopi av referat fra møte om økt satsing på kulturminneforvaltning i kommunesektoren,

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 02/00768

NY NOU OM KULTURMINNEPOLITIKK - HØRING

Saksbeh.: Eli Moe	Arkivkode: C50
Saksnr.: Utvalg	Møtedato
0031/02	Kultur og miljø
0078/02	Plan og utvikling
	03.06.2002
	05.06.2002

Innstilling:

Følgende høringsuttalelse oversendes Miljøverndepartementet:

Frogn kommunes høringsuttalelse til drøftingsgrunnlaget utarbeidet av Miljøverndepartementet og oversendt fra Akershus fylkeskommune 23.10.01 opprettholdes som uttalelse til NOU 2002:1, jfr. Kap. 10 i NOU 2002:1 og pkt. 8 i høringsbrevet. Høringsuttalelsen er referert i saksframlegget.

Formidling og holdningsarbeid skal i følge NOU 2002:1 få sentral plass i kommunesatsingen. Kommunen er enig i at lokale museer og frivillige organisasjoner vil være naturlige samarbeidspartnere i slik arbeid. Museet vil også være en naturlig samarbeidspartner i interkommunalt samarbeid. Hvordan slik samarbeid bør organiseres vil avhenge av omfanget av ansvar og oppgaver som overføres til kommunene. Når det er avklart bør kommunene få klare retningslinjer eller bistand til etablering av slikt samarbeid.

Kommunen savner en mer konkret beskrivelse av oppgaver som ønskes overført til kommunen i NOU 2002:1. Kommunen applauderer imidlertid presiseringen om at kompetanse og ressurser må følge med overføringen, at kommunens rolle og ansvar må avklares før prosessen med overføring av ansvar og oppgaver settes i gang, samt at kommunenes kulturminnearbeid må styrkes gjennom mer aktiv bruk av plan og bygningsloven. Kommunen mener fortsatt at styrket bruk av pbl bør vurderes som alternativ til overføring av myndighet etter kulturminneloven.

NOU-dokumentet er for øvrig stort og vanskelig å få oversikt over. En rekke gode forslag til strategier og tiltak er foreslått i dokumentet. Forslag som kommunen spesielt ønsker å trekke fram er referert i saksframstillingen (det er her referert til aktuelle pkt. i høringsbrevet). Det foreslås en rekke tiltak som betinger bedre økonomiske forhold for kulturminneforvaltningen. Kommunen savner en realitetsbehandling og prioritering av slike tiltak. Det er viktig at virkemidlene står i forhold til målsettingene! Det er også viktig å tydeligere definere hvem som har ansvar for forvaltning av kulturminnene etter at formelt vern er etablert, og sørge for at allerede fredede områder og objekter sikres en tilstrekkelig forvaltning før nye objekter vernes.

Hele saksframstillingen følger høringsuttalelsen.

Utvalg: Kultur og miljø
Møtedato: 03.06.2002
Sak: PS 0031/02

Resultat: Innstilling vedtatt

Behandling i utvalget:

Notat av 03.06.02 fra rådmannen ble delt ut i møtet.

Voting:

Innstillingen enstemmig vedtatt. (9 representanter tilstede).

Vedtak:

Følgende høringsuttalelse oversendes Miljøverndepartementet:

Frogn kommunes høringsuttalelse til drøftingsgrunnlaget utarbeidet av Miljøverndepartementet og oversendt fra Akershus fylkeskommune 23.10.01 opprettholdes som uttalelse til NOU 2002:1, jfr. Kap. 10 i NOU 2002:1 og pkt. 8 i høringsbrevet. Høringsuttalelsen er referert i saksframlegget.

Formidling og holdningsarbeid skal i følge NOU 2002:1 få sentral plass i kommunesatsingen. Kommunen er enig i at lokale museer og frivillige organisasjoner vil være naturlige samarbeidspartnere i slik arbeid. Museet vil også være en naturlig samarbeidspartner i interkommunalt samarbeid. Hvordan slik samarbeid bør organiseres vil avhenge av omfanget av ansvar og oppgaver som overføres til kommunene. Når det er avklart bør kommunene få klare retningslinjer eller bistand til etablering av slikt samarbeid.

Kommunen savner en mer konkret beskrivelse av oppgaver som ønskes overført til kommunen i NOU 2002:1. Kommunen applauderer imidlertid presiseringen om at kompetanse og ressurser må følge med overføringen, at kommunens rolle og ansvar må avklares før prosessen med overføring av ansvar og oppgaver settes i gang, samt at kommunenes kulturminnearbeid må styrkes gjennom mer aktiv bruk av plan og bygningsloven. Kommunen mener fortsatt at styrket bruk av pbl bør vurderes som alternativ til overføring av myndighet etter kulturminneloven.

NOU-dokumentet er for øvrig stort og vanskelig å få oversikt over. En rekke gode forslag til strategier og tiltak er foreslått i dokumentet. Forslag som kommunen spesielt ønsker å trekke fram er referert i saksframstillingen (det er her referert til aktuelle pkt. i høringsbrevet). Det foreslås en rekke tiltak som betinger bedre økonomiske forhold for kulturminneforvaltningen. Kommunen savner en realitetsbehandling og prioritering av slike tiltak. Det er viktig at virkemidlene står i forhold til målsettingene! Det er også viktig å tydeligere definere hvem som har ansvar for forvaltning av kulturminnene etter at formelt vern er etablert, og sørge for at allerede fredede områder og objekter sikres en tilstrekkelig forvaltning før nye objekter vernes.

Hele saksframstillingen følger høringsuttalelsen.

Utvalg: Plan og utvikling
Møtedato: 05.06.2002
Sak: PS 0078/02

Resultat: Innstilling vedtatt

Behandling i utvalget:

Notat fra rådmannen datert 03.06.02 ble delt ut i møtet.

Ordføreren opplyste at utvalget for Kultur og Miljø i sitt møte den 03.06. vedtok innstillingen enstemmig.

Voting:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Følgende høringsuttalelse oversendes Miljøverndepartementet:

Frogn kommunes høringsuttalelse til drøftingsgrunnlaget utarbeidet av Miljøverndepartementet og oversendt fra Akershus fylkeskommune 23.10.01 opprettholdes som uttalelse til NOU 2002:1, jfr. Kap. 10 i NOU 2002:1 og pkt. 8 i høringsbrevet. Høringsuttalelsen er referert i saksframlegget.

Formidling og holdningsarbeid skal i følge NOU 2002:1 få sentral plass i kommunesatsingen. Kommunen er enig i at lokale museer og frivillige organisasjoner vil være naturlige samarbeidspartnere i slik arbeid. Museet vil også være en naturlig samarbeidspartner i interkommunalt samarbeid. Hvordan slik samarbeid bør organiseres vil avhenge av omfanget av ansvar og oppgaver som overføres til kommunene. Når det er avklart bør kommunene få klare retningslinjer eller bistand til etablering av slikt samarbeid.

Kommunen savner en mer konkret beskrivelse av oppgaver som ønskes overført til kommunen i NOU 2002:1. Kommunen applauderer imidlertid presiseringen om at kompetanse og ressurser må følge med overføringen, at kommunens rolle og ansvar må avklares før prosessen med overføring av ansvar og oppgaver settes i gang, samt at kommunenes kulturminnearbeid må styrkes gjennom mer aktiv bruk av plan og bygningsloven. Kommunen mener fortsatt at styrket bruk av pbl bør vurderes som alternativ til overføring av myndighet etter kulturminneloven.

NOU-dokumentet er for øvrig stort og vanskelig å få oversikt over. En rekke gode forslag til strategier og tiltak er foreslått i dokumentet. Forslag som kommunen spesielt ønsker å trekke fram er referert i saksframstillingen (det er her referert til aktuelle pkt. i høringsbrevet). Det foreslås en rekke tiltak som betinger bedre økonomiske forhold for kulturminneforvaltningen. Kommunen savner en realitetsbehandling og prioritering av slike tiltak. Det er viktig at virkemidlene står i forhold til målsettingene! Det er også viktig å tydeligere definere hvem som har ansvar for forvaltning av kulturminnene etter at formelt vern er etablert, og sørge for at allerede fredede områder og objekter sikres en tilstrekkelig forvaltning før nye objekter vernes.

Hele saksframstillingen følger høringsuttalelsen.

Utredning:

SAKSUTREDNING:

Sammendrag:

Blant annet på bakgrunn av drøftingsgrunnlag vedr. økt satsning på kulturminneforvaltningen i kommunesektoren (fra Miljøverndepartementet via Akershus fylkeskommune), som kommunen uttalte seg til høsten 2001, la Kulturminneutvalget fram sin innstilling i desember 2001. Utvalgets mandat var bla. å se på kommunenes rolle i kulturminnearbeidet.

Kommunen mottok NOU 2002:1 Fortid former framtid - utfordringer i en ny kulturminnepolitikk til offentlig ettersyn, i brev datert 28.02.02 og med høringsfrist 28.06.02. Dokumentet inneholder beskrivelser av verdigrunnlaget og hovedlinjer for en ny kulturminnepolitikk, med forslag til tiltak for å oppfylle denne politikken.

Kommunen er positiv til at det foretas en grundig gjennomgang av kulturminneforvaltningen, og er i utgangspunktet positive til at oppgaver og myndighet overføres til kommunen, men savner mer konkret beskrivelse av oppgaver som ønskes overført til kommunen i NOU 2002:1. Kommunen applauderer presiseringen i NOU 2002:1 om at kompetanse og ressurser må følge med overføringen. Kommunen mener fortsatt at styrket bruk av plan og bygningsloven bør vurderes som alternativ til overføring av myndighet etter kulturminneloven.

Kommunen har også mottatt innspill fra Follo Museum til mulig framtidig interkommunal organisering av kulturminneforvaltningen i Follo. Kommunen stiller seg positiv til dette innspillet, men avventer nærmere samarbeid inntil oppgavefordelingen er mer avklart.

Bakgrunn for saken:

Bakgrunn

Regjeringen ønsker som kjent å styrke det kommunale miljøvernansvaret ved å gi kommunene økt myndighet og ansvar, samt flere oppgaver, jfr. St.meld.nr. 24 (2000-2001) *Regjeringens miljøvernpolitikk og riktes miljøtilstand* og St.meld.nr. 31 (2000-2001) *Kommune, fylke, stat en bedre oppgavefordeling*. Bakgrunnen for dette er et ønske om å styrke det lokale demokratiet og få en større forståelse lokalt for viktige miljøvernpolitiske oppgaver, både hos lokale myndigheter og politikere og i lokalbefolkningen. Til ansvarsområdet miljø hører også kulturminnevernet, og det er en pågående debatt omkring oppgave- og myndighetsfordeling innen kulturminneforvaltningen.

Drøftingsgrunnlag

Kommunen mottok i oktober 2001 et drøftingsgrunnlag vedr. økt satsing på kulturminneforvaltningen i kommunesektoren (fra Miljøverndepartementet (MD) via Akershus fylkeskommune, datert 23.10.01). Drøftingsgrunnlaget var utarbeidet av en arbeidsgruppe nedsatt ved kongelig resolusjon i 1999, "Kulturminneutvalget". Kommunenes uttalelser skulle legges fram for fylkesutvalget, og uttalelsene fra fylkene danne grunnlag for det videre arbeidet med saken i departementet. Saken skulle også drøftes med Kommunenes Sentralforbund.

Frogn kommune uttalte seg til drøftingsgrunnlaget, i brev datert 27.11.01. Uttalelsen ble behandlet i Utvalg for kultur og miljø 19.11.01 (sak 0068/01) og Utvalg for plan og utvikling 21.11.01 (sak 0127/01). Frogn kommune oversendte følgende høringsuttalelse;

"Frogn kommune stiller seg positiv til at deler av ansvar- og myndighet innenfor kulturminneforvaltningen vurderes overført til kommunene.

Som det er påpekt i drøftingsgrunnlaget vil kompetanse være et suksesskriterium for reformen. Det forutsettes at tilstrekkelige midler og/ eller kompetanse stilles til kommunenes rådighet før eventuell overdragelse av ansvar og myndighet innen kulturminneforvaltningen.

Kommunene har i dag anledning til å bruke plan og bygningsloven som et aktivt verktøy i forvaltningen av kulturminnene. Dette er et kjent verktøy og bør være godt nok til å synliggjøre og forvalte kulturminner lokalt. Det foreslås at kommunene bevisstgjøres og stimuleres til bruk av pbl. som et alternativ til overføring av myndighet etter kulturminneloven.

Uavhengig av hvor myndigheten ligger vil det være krav til tung fagkompetanse for tilfredsstillende forvaltning av kulturminneloven. Interkommunalt samarbeid bør derfor etterstrebes for å sette de enkelte kommuners kulturminner inn i en helhetlig sammenheng."

Vestby kommune, Nesodden kommune og Ås kommune uttalte seg også til drøftingsgrunnlaget, hovedsakelig med de samme konklusjoner som i Frogn kommunes uttalelse. Vedlagt til følgebrevet for oversendelse av NOU 2002:1 følger en sammenstilling av høringsuttalelsene til drøftingsgrunnlaget.

NOU 2002:1 Fortid former framtid - utfordringer i en ny kulturminnepolitikk

Kulturminneutvalget (MD) la som planlagt sin innstilling fram i desember 2001. Kommunen mottok NOU 2002:1 Fortid former framtid - utfordringer i en ny kulturminnepolitikk til offentlig ettersyn, i brev datert 28.02.02 og med høringsfrist 28. juni 2002. Kommunen har siden mottatt en pressemelding fra Miljøvernminister Børge Brende, datert 07.05.02, vedr. forslag om oppretting av et kulturminnefond.

Dokumentet er delt i to deler. Del I inneholder beskrivelser av verdigrunnlaget og hovedlinjer for en ny kulturminnepolitikk, og del II inneholder forslag til tiltak for å oppfylle denne politikken. Det er gitt en kort oppsummering under. For flere detaljer se vedlagte sammendragsdokument eller hele dokumentet (utlagt på Servicetorget og www.miljo.no.) Et mindretall av utvalget har ikke sluttet seg til instillingen. Se kapittel 15 i NOU 2002:1.

Del I – Verdigrunnlag og hovedlinjer for en ny kulturminnepolitikk

Følgende visjon er nedfelt for kulturminnepolitikken; "Kulturminner og kulturmiljøer – kilder til opplevelse, utvikling og verdiskaping". På grunnlag av denne visjonen er det utarbeidet fem mål og 10 hovedstrategier for en ny kulturminnepolitikk, sd.

Av en rekke strategier eller betraktninger fremsatt i del I anser kommunen enkelte som særlig viktige. Se boksen under.

- Det er viktig å se hvordan en fredning påvirker eierenes motivasjon for å ta vare på kulturminner
- Det må utvikles tilnæringsmåter og metoder som på en langt bedre måte enn i dag trekker inn og bygger på de berørte eiernes, brukernes og lokalsamfunnenes verdier og synspunkter, også ved verdivurdering av kulturminner
- Det må rettes større oppmerksomhet mot kulturminner og -miljøer som kunnskaps- og opplevelsesressurser
- Alle aktører må legge sterkere vekt på å integrere kulturminneverdiene i miljøpolitikken og formidle sammenhengen mellom natur og kultur
- Det må legges til rette for en tilpassing mellom vernets formål og eiernes, rettighetshavernes og brukernes interesser, inkl. videreføring og utvikling av næringsvirksomhet.
- Det må foretas en markant større økonomisk satsing og en rettferdig fordeling av omkostningene ved fredning og vern. Bla. ved oppretting av et kulturminnefond.
- En fornyet kulturminnepolitikk må tydeligere vise at arbeidet med kulturminner og -miljøer er viktig for samfunnsutviklingen
- Kulturminneaspektet i plan- og bygningsloven må styrkes

Del II – Forslag til tiltak

Forslag til tiltak er samlet i ti kapitler i NOU 2002:1 (kap 4-13). Av disse er Kap. 10 "*Organisering av den offentlige kulturminneforvaltningen*" av størst betydning for Frogn kommune. Stortingets vedtak sommeren 2001 om en ny oppgavefordeling på regionalt og lokalt nivå ligger i bunnen for fordeling av ansvar og oppgaver også innen kulturminneforvaltningen (St.meld.nr. 31 og Innst.S. nr. 307). MD legger opp til en prosess der overføring av oppgaver, ansvar og myndighet til kommunen, samt tiltak for kompetanseutvikling, planlegges gjennomført i perioden 2002-2005.

Kulturminneutvalgets flertall mener det i dagens situasjon ikke er behov for noen nye og grunnleggende organisatoriske endringer innen feltet. Utvalget påpeker imidlertid behovet for samordnet innsats og samarbeid. Utvalget har imidlertid på enkelte punkter sett behov for en bedre rendyrking av oppgave- og ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene og foreslår derfor enkelte endringer.

Kommunenes kulturminnearbeid må styrkes gjennom mer aktiv bruk av pbl. Utvalget anbefaler at bestemmelsene i Pbl styrkes i forhold til kulturminner og -miljøer. Utvalget anbefaler videre at formidling får en sentral plass i kommunesatsingen. Da er formidling gjennom skoleverket også inkludert (kap. 11). Det er en sentral utfordring for kommunen å styrke folks bevissthet om verdien av kulturminner og -miljøer som ressurser for kommunen, lokalsamfunnet og dem selv. Lokale muséer (møtesteder, samarbeidspartnere) og frivillige organisasjoner (pådrivere) bør være sentrale samarbeidspartnere for utvikling av lokale kompetansemiljøer. Det bør utarbeides klare retningslinje og etableres rutiner for et definert og smidig samarbeid mellom offentlige instanser, frivillige organisasjoner og enkeltpersoner. Utvalget foreslår ingen ytterligere konkrete oppgaver som skal overføres kommunene, eksempelvis myndighet etter kulturminneloven.

Utvalget er videre positiv til at kommunen kan få overført ansvar og oppgaver på kulturminnefeltet, men mener at følgende må avklares før en prosess kan settes i gang.

- roller og ansvar må avklares
- kommunene må sikres tilgang på kompetanse
- kommunene må sikres tilgang på økonomiske ressurser
- det må legges til rette for nettverksbygging og partnerskap eller samarbeid
- arbeidsdeling og samarbeid kommunene imellom – interkommunalt samarbeid

12 kommuner har i en prøveperiode fått overført begrenset myndighet etter kulturminneloven. De kommuner som allerede har kompetanse og som ønsker å få oppgaver overført, bør få anledning til det.

I boksen under referers andre forslag til tiltak i NOU 2002:1 som kommunen mener vil være av betydning dersom kommunen får flere oppgaver og større ansvar innen km-forvaltningen;

Planlegging og prioritering (jfr. pkt 8 i høringsbrevet)

- Det må satses på å lage planer for hvordan et lokalsamfunns kulturminner og -miljøer skal forvaltes i framtiden (kap 4)
- Det foreslås konkrete endringer i Plan- og bygningsloven (kap. 8) samt utarbeiding av ny kulturminnelov
- Uavhengig av om bevilgningene øker eller blir opprettholdt på dagens nivå, må det utvikles bedre kriterier for prioritering mellom hvilke kulturminner som skal bevares og hvilke som ikke skal bevarer. Kriteriene må gjøres kjent og tas i bruks å fort som mulig. (kap 9)

Økonomi (jfr. pkt 1,2,4 i høringsbrevet)

- Lokalt initiativ og enkeltprosjekter må få midler i det framtidige arbeidet med LA-21. (kap 4)
- Staten skal dekke alle merkostnader eierne får på grunn av krav som fordyrer arbeidet med å vedlikeholde og sette i stand vedtaksfredede og automatisk fredede bygninger og anlegg (kap 5).
- Det må innføres bestemmelser om større statlig finansiering av registreringer, og bedre muligheter til å få dekket utgifter i forb. med arkeologiske utgravingen ved mindre private tiltak (kap 5).
- Det må settes av midler som i tilstrekkelig grad sikrer, eller bidrar til å gjenopprette, de kulturhistoriske verdien fredede og verneverdige bygninger og anlegg representerer (kap 5).
- Driftsstøtten til frivillige organisasjoner over offentlige budsjetter må styrkes (kap 6).
- Statlige tilskudd skal være hovedkilden ved istandsetting og vedlikehold av fredede kulturminner og -miljøer, og tilskuddrammen må økes vesentlig. (kap 9)
- Det må øremerkes statlige midler som kommunene skal nytte til ulike tiltak innefor bevaringsregulerte områder etter pbl (kap. 9)
- Det opprettes et kulturminnefond med statlige midler. (kap. 9)
- Det må gis fritaksregler for MVA ved ulike tiltak knyttet til bevaring og skjøtsel av kulturminner, og fritak for eiendomsskatt for fredede eller bevaringsregulerte eiendommer (kap 9).

Organisering og samarbeid (jfr. pkt 3,4,5,8 i høringsbrevet)

- Lokalsamfunnet får en sentral rolle i forbindelse med satsning på reiseliv (kap 4)
- Organisasjonene og den offentlige kulturminneforvaltningen må i fellesskap legge en større innsats i å finne fram til gode og hensiktsmessige arenaer, arbeidsformer og samarbeidsprosjekter. Forvaltningen bør etablere samarbeid med LNF-organisasjonene (kap 6).
- Museenes rolle som møteplass og deres kompetanse på dokumentasjon, bevaring, forskning og formidling videreutvikles og aktiviseres i større grad innenfor kulturminnearbeid (kap. 7)
- Regionale og lokale instanser samarbeider om ordinger, f.eks. gratis busstransport og inngangsbilletter til museer, slik at skolen kan benytte seg av ulike tilbud og aktiviteter knyttet til kulturminner og -miljøer som fins i nærområdet (kap. 11)
- Det bør arbeides systematisk på et overordnet nivå for at mulighetene i L97 knyttet til kulturminner og -miljøer blir tatt i bruk av flest mulig skoler (kap. 11)

Informasjon (jfr. pkt 8 i høringsbrevet)

- En database over produsenter og leverandører av nisjeprodukter for vedlikehold og restaurering av kulturminner etableres (kap. 12)

- Det utvikles et helhetlig system der opplysninger om kulturminne og –miljøer er tilgjengelige for alle brukere gjennom en felles dataportal. Arbeidet må få tilstrekkelig økonomiske ressurser. (kap. 12)

Det er ikke foretatt beregninger av økonomiske eller administrative konsekvenser knyttet til foreslåtte tiltak i NOU 2002:1. Utvalget anbefaler imidlertid at direkte statlige tilskudd og skatte- og avgiftssystemet skal være hovedelementene i statens økonomiske innsats på kulturminnefeltet. Det foreslås å opprette et kulturminnefond med statlige midler. Fondet skal være et supplement til statlige tilskudd og ikke en erstatning for det ansvaret staten har for fredede kulturminner og -miljøer i dag, jfr. pressemelding fra MD 07.05.02.

Follo Museum

Stiftelsen Follo Museum er regionmuseum for Follo. Av NOU 2002:1 framgår interkommunalt samarbeid og nettverksbygging som sentrale elementer i den nye kulturminneforvaltningen, der de lokale og regionale museene er tiltenkt en rolle.

Follo Museum oversendte i brev datert 03.05.02 et notat med innspill til kommunene vedr. NOU 2002:1. Her redegjør Museet for den rollen de mener de kan spille i framtiden. Kopi av notatet følger vedlagt. Under er det gitt en oppsummering av de viktigste momentene

- Nye oppgaver innen kulturminneforvaltningen vil kreve kompetanse kommunene ikke bestitter i dag. Kommuner på størrelse med Frogn bør løse nye oppgaver interkommunalt, vha. nettverk, støttefunksjoner el.
- Interkommunale løsninger vil kunne samle et nødvendig fagmiljø og dessuten være objektive og uavhengige rådgivere, løsrevet fra det strengt lokale, men samtidig med tilstrekkelig lokalkunnskap, nærhet til og oversikt over regionen.
- Follo Museum mener et slikt interkommunalt samarbeid om kulturminnevernoppgavene bør kunne ta utgangspunkt i Follo Museet, som en allerede etablert og fungerende enhet
- Museets kompetanse må da utvides slik at museet i tillegg til å forvalte egen antikvarisk bygningsmasse kan levere kulturminnekompetanse
- Museet bør også kunne bistå med praktisk rådgiving og oppfølging overfor publikum
- Follo Museum antyder to organisasjonsmessige løsninger, hvorav organisering av en selvstendig interkommunal virksomhet, lokalisert på Follo Museum ansees som den beste.
- Museet antyder behov for 2-3 fagstillinger for å løse kulturminnevernoppgavene for 6 Follokommuner. Etablering av en slik organisasjon krever praktiske tilretteleggingstiltak (kontorlokaler). Museet har flere alternative forslag til praktisk organisering.

Follo Museum vil sende inn en selvstendig høringsuttalelse til NOU 2002:1.

Skilt og skjøtelsplan

Vil vil samtidig informere om at kommunen har mottatt en Skilt og skjøtelsplan for fornminner i Akershus, oversendt fra Akershus fylkeskommune datert 19.04.02. For Frogn kommune gjelder planen Skjellerud, Økern, Bjerke og Huseby. Berørte grunneiere er informert.

Plan- og bygningsloven

Kommunen har også mottatt en ny veileder fra Riksantikvaren (23.01.02) "Kulturminner og kulturmiljøer – Plan og bygningsloven". Veilederen gir en praktisk oppsummering av gjeldende lovverk og eksempler på gjennomføring av planarbeid.

Alternativer:

1. Som instillingen
2. Det utarbeides en alternativ høringsuttalelse
3. Frogn kommune sender ikke inn høringsuttalelse til NOU 2002:1

Miljømessige konsekvenser:

En generell styrking av kulturminneforvaltningen vil få positive miljømessige konsekvenser. Hvorvidt kulturminnene i kommunen vil bli bedre eller dårligere ivaretatt avhenger av hvilke ansvar- og myndighetsoppgaver som overføres kommunene og i hvilken grad kommunene prioriterer/ settes i stand til å forvalte det nye ansvaret.

Økonomiske konsekvenser

Likeledes som for de miljømessige konsekvensene, avhenger de økonomiske konsekvensene for kommunen av ansvars- og myndighetsoverdragelsen av hvilke oppgaver som overføres kommunene, samt hvilke midler, støtteordninger el. som følger med.

Frogn kommune applauderer at NOU 2002:1 er så klar på dette punktet, at kommunene må sikres tilgang på økonomiske ressurser.

I områder med mange og ulike typer kulturminner, som i Frogn, vil arbeidsmengden og dermed utgiftene til kulturminneforvaltning trolig bli høyere enn i kommuner med færre kulturminner. Kommunen forventer at midler til kommunene vil fordeles ut fra arbeidsmengde.

Vurderinger

Frogn kommune er positiv til at det foretas en grundig gjennomgang av kulturminneforvaltningen, og at oppgaver og myndighet vurderes overført til kommunen. Lokal kulturminneforvaltning kan gi større nærhet mellom kunnskap og "brukere". Dette kan både gi større grad av lokal styring og bidra til å øke det lokale engasjementet, bevisstheten og stolthet over egen kulturarv.

Frogn kommunes høringsuttalelse til drøftingsforslaget utarbeidet av Miljøverndepartementet og oversendt fra Akershus fylkeskommune 23.10.01, opprettholdes.

Formidling og holdningsarbeid skal i følge NOU 2002:1 få en sentral plass i kommunesatsingen. Kommunen er enig i at lokale museer og frivillige organisasjoner vil være naturlige samarbeids-partere i slik arbeid. Museet vil også være en naturlig samarbeidspartner i interkommunalt samarbeid. Hvordan slik samarbeid bør organiseres vil avhenge av omfanget av ansvar og oppgaver som overføres til kommunene. Når det er avklart bør kommunene få klare retningslinjer eller bistand til etablering av slikt samarbeid.

Kommunen stiller seg positiv til innspill fra Follo Museum til mulig framtidig interkommunal organisering av kulturminneforvaltningen i Follo, men avventer nærmere samarbeid og vurdering av ulike løsninger inntil oppgavefordelingen er mer avklart.

Kommunen savner en mer konkret beskrivelse av oppgaver som ønskes overført til kommunen i NOU 2002:1. På samme måte som i drøftingsgrunnlaget er NOU 2002:1 lite konkret i forhold til hvilke oppgaver som er tenkt overført kommunen. Diskusjonen i drøftingsgrunnlaget omkring hvilke kulturminner kommunen evt. skal få ansvar for (kulturminner og –miljøer av lokal interesse, viktige deloppgaver innen forvaltningen av nasjonale og regionale interesser, osv.) er fullstendig utelatt i NOU 2002:1.

Kommunen applauderer imidlertid presiseringen om at kompetanse og ressurser må følge med overføringen, at kommunens rolle og ansvar må avklares før prosessen med overføring av ansvar og oppgaver settes i gang, samt at kommunenes kulturminnearbeid må styrkes gjennom mer aktiv bruk av plan og bygningsloven. Kommunen mener fortsatt at styrket bruk av pbl bør vurderes som alternativ til overføring av myndighet etter kulturminneloven. På den måten unngås delegering av myndighet som kommunene per i dag har begrenset kompetanse til. Delegering av myndighet etter kulturminneloven kan eventuelt vurderes for de kommunene som fører en aktivt forvaltning av sine kulturminner og –miljøer.

Kommunene har i dag anledning til å bruke plan og bygningsloven som et aktivt verktøy i forvaltningen av kulturminnene. Dette er et kjent verktøy både for politikere og planleggere i kommunene og bør være godt nok til å synliggjøre og forvalte kulturminner lokalt. På den måten tar kommunen initiativ og ansvar, både for lokalt, regionalt og nasjonalt viktige kulturminner og forvaltningen av disse, samtidig som regionalt nivå vil kunne legge føringer for den lokale forvaltningen av kulturminnene gjennom høringsrunden til den enkelte plan. Ved objektiv informasjon tidlig i planfaser kan mange konflikter og dårlige løsninger også trolig unngås. Gjennom prosessen kan både grunneiere, kommunens innbyggere inviteres til å delta for å skape lokalt engasjement. Dessuten vil kommunen opparbeide seg kompetanse om forvaltning av kulturminner gjennom et kjent forvaltningssystem.

NOU-dokumentet er for øvrig stort og vanskelig å få oversikt over. En rekke gode forslag til strategier og tiltak er foreslått i dokumentet. Forslag som kommunen spesielt ønsker å trekke fram er referert over. Det foreslås en rekke tiltak som betinger bedre økonomiske forhold for kulturminneforvaltningen. Kommunen savner en realitetsbehandling og prioritering av slike tiltak. Det er viktig at virkemidlene står i forhold til målsettingene! Det er også viktig å tydeligere definere hvem som har ansvar for forvaltning av kulturminnene etter at formelt vern er etablert, og sørge for at allerede fredede områder og objekter sikres en tilstrekkelig forvaltning før nye objekter vernes.

Konklusjon

Frogn kommune oversender høringsuttalelse til NOU 2002:1 "Fortid former framtid – Utfordringer i en ny kulturminnepolitikk" som det framgår av saksframstillingen.

Rådmannen i Frogn, 15.05.02

Roald Hansen

Vedlegg:

1. Høringsbrev for NOU 2002:1 fra Miljøverndepartementet, datert 28.02.02. "Fortid former framtid – Utfordringer i en ny kulturminnepolitikk".
2. Brev fra Follo museum til Kommunene i Follo v/ kultursjefene, datert 03.05.02

Følgende dokumenter ligger på saken

1. NOU 2002:1 fra Miljøverndepartementet, datert 28.02.02. "Fortid former framtid – Utfordringer i en ny kulturminnepolitikk". Dokumentet legges ut på Servicetorget og kan også finnes på www.miljo.no (Velg: Aktuelt, Høringssaker, Fortid former framtid.)
 2. Norsk kulturminnefond foreslått opprettet. Pressemelding fra Miljøverndepartementet, datert 07.05.02
(*Sak 01/02215*)
 3. Brev fra Frogn kommune til Akershus fylkeskommune med oversendelse av høringsuttalelse, datert 27.11.01.
 4. Brev fra Akershus fylkeskommune til kommunene i Akershus, datert 20.09.01 med kopi av brev fra Miljøverndepartementet til Fylkesmennene, datert 03.09.01
 5. Drøftingsgrunnlag fra Miljøverndepartementet; "Styrking av det kommunale miljøvernarbeidet ansvars- og myndighet innenfor kulturminneforvaltningen", med vedlegg. Vedlegg 1: Forslag til fordeling av ansvar og myndighet etter kulturminneloven – drøfting. Vedlegg 2: Oversikt over kompetanseutviklingstiltak som Riksantikvaren har under utvikling.
 6. Brev fra Akershus fylkeskommune til kommunene i Akershus, datert 23.10.01 med kopi av referat fra møte om økt satsing på kulturminneforvaltning i kommunesektoren, 16.10.01
- Høringsuttalelser fra Vestby kommune (03.12.01), Nesodden kommune (15.11.01), Ås kommune (13.11.01)

Drøbak, 6. juni 2002

Anita Hekne
Politisk sekretariat